

**Univerzita Palackého v Olomouci
Právnická fakulta**

Veronika Farniková

Správní úřad v současném pojetí

Bakalářská práce

Olomouc 2017

„Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma Správné úřad v současném pojetí vypracovala samostatně a citovala jsem všechny použité zdroje.,,

V Olomouci 15. 12. 2017

.....
Veronika Farniková

Obsah

Úvod	4
1. Veřejná správa a její organizace	6
1.1 Organizace veřejné správy v ČR.....	6
1.1.1 Subjekty veřejné správy.....	7
1.1.2 Vykonavatelé veřejné správy.....	8
2 Správní úřady.....	11
2.1 Pojem a charakteristika	11
2.2 Působnost správního úřadu	12
2.3 Pravomoc správního úřadu	13
3 Současné pojetí správního úřadu	15
3.1 Pojetí správního úřadu dle učebnic obecného správního práva	15
3.2 Pojetí správního úřadu dle jiných autorů teorie	15
3.3 Pojetí správního úřadu dle Ústavy	16
4 Správní úřad vs. Správní orgán	18
4.1 Historický průřez pojmu správní úřad	18
4.2 Správní úřad a správní orgán v současné nauce	19
4.3 Správní úřad a správní orgán v právních předpisech	20
4.4 Základní rozdíly těchto pojmů	22
5 Problematika pracovišť a jiných útvarů správních úřadů	24
5.1 Zřízení pracovišť a jiných útvarů správních úřadů	24
5.2 Správní orgán uvnitř správního úřadu	25
Závěr.....	27
Seznam zdrojů a použité literatury	29

Úvod

Tématem bakalářské práce je Současné pojetí správních úřadů. Jelikož jsou správní úřady hlavními vykonavateli státní správy, setkáváme se s nimi dnes a denně. Správní úřady jsou tedy důležitou a nedílnou součástí organizace veřejné správy, bez které by byl výkon veřejné (státní) správy jen těžko realizovatelný. Cílem práce bude bližší seznámení se s tématem, zasazení správních úřadů do organizace veřejné správy, objasnění současného pojetí správních úřadů a rozlišení pojmů správní úřad a správní orgán včetně zdůvodnění, proč je jejich rozlišování důležité z hlediska pojetí správních úřadů.

Práce je členěna na část teoretickou, kde vymezím základní pojmy důležité pro zasazení regionálního správního úřadu do organizace veřejné správy včetně samotného pojmu správní úřad a část praktickou. Praktickou část tvoří komparace pojmů správní úřad a správní orgán, jejichž rozlišení je důležité nejen pro objasnění současného pojetí správních úřadů, ale také v otázkách kompetenčních sporů a orgánů, které o nich rozhodují. V teoretické části budu vycházet z odborné literatury zabývající se teorií správního práva, zejména ze tří učebnic obecného správního práva doktora Sládečka, Průcha a Hendrycha. Dalším stěžejním zdrojem mé práce budou právní předpisy, a to především Ústava, která zakotvuje pojem správní úřad, správní řád či soudní řád správní. V neposlední řadě budu čerpat z odborných článků zabývajících se problematikou správních úřadů. Hlavní metodou pro zpracování bakalářské práce bude deskripce, analýza a komparace.

V první kapitole se zaměřím na vymezení a objasnění některých základních pojmů organizace veřejné správy. Mezi tyto základní pojmy nepochybně patří subjekty a vykonavatele veřejné správy, které od sebe odliším a vysvětlím jaký je mezi nimi vztah.

Další kapitola bude věnována pojmu a charakteristice správního úřadu jako takového. V této kapitole objasním, kde najdeme zákonné zakotvení tohoto pojmu a pokusím se o vytvoření jeho obecné definice. Taktéž se budu zabývat působností správních úřadu, která je jedním z jeho atributů, a samozřejmě i jeho pravomocí.

Současnému pojetí bude věnována třetí kapitola. Nejprve vymezím trojí pojetí správního úřadu, pojetí institucionální, funkční a pojetí pomocného, jak jej popisují učebnice obecného správního práva. Na to navážu již konkrétnějším pojetím, které více odpovídá současnosti, a ke kterému se přikláním i já, a to v kontextu Ústavy, která pojetí správního úřadu jasně deklaruje.

Ve čtvrté kapitole chci odlišit pojem správní úřad od pojmu správní orgán. Kvůli nejednotnému pojmosloví jak v legislativě, tak i v literatuře, bývají tyto dva pojmy často zaměňovány nebo dokonce považovány za totéž, byť je mezi nimi zásadní rozdíl.

V poslední kapitole se budu zabývat organizací správních úřadů, zejména problematikou jejich pracovišť a jiných útvarů uvnitř správních úřadů, dále taky jistým „fenomémem“, kterým je vznik správního úřadu uvnitř správního úřadu, tedy instituce, která je přímo za správní úřad označena.

1. Veřejná správa a její organizace

Veřejnou správu lze obecně charakterizovat jako správu věcí veřejných ve veřejném zájmu. Jde o realizace veřejné moci státu a dalších subjektů k tomu zmocněných. Pojem veřejná správa lze chápat buď jako správu v materiálním (funkčním) pojetí, nebo jako správu ve formálním (institucionálním či organizačním) pojetí. V prvním případě je veřejná správa definována negativně, a to jako „*souhrn státních činností, které nejsou zákonodárstvím, soudnictvím nebo vládou.*“¹ Naopak formální pojetí veřejné správy lze vymezit pozitivní definicí jako *činnost státních institucí a jejich orgánů, které v rámci své pravomoci a působnosti řeší veřejné úkoly, pokud tyto nejsou přikázány orgánům moci zákonodárné, soudům nebo vládě.* V daném případě je rozhodujícím kritériem pro určení, zda jde o veřejnou správu či nikoliv, povaha institucí a veřejné úkoly, které mají tyto instituce plnit v rámci své pravomoci a působnosti. Veřejná správa se pak dále dělí na státní správu a samosprávu. Před dalším výkladem je třeba vymezit si pojem organizace veřejné správy, která vychází právě z formálního pojetí veřejné správy.

1.1 Organizace veřejné správy v ČR

Organizaci veřejné správy lze chápat jako celou organizační soustavu a strukturu, která má vliv na fungování veřejné správy. Jinými slovy je to „*složitě uspořádaný systém subjektů a vykonavatelů veřejné správy, který realizuje nařizovací, výkonnou a podzákonnou činnost, čímž zajišťuje fungování veřejné správy.*“² Jako taková je účelová a představuje určitý řád. Mezi hlavní kritéria uspořádání české organizace veřejné správy patří zejména subjekt, pravomoc, působnost a postavení vykonavatelů v konkrétní organizační soustavě, o nichž bude zmínka v této práci později.³

Z důvodu neexistence celkové kodifikace upravující organizaci veřejné správy, je veřejná správa zakotvena ve velkém množství právních předpisů různé právní síly. Ústavní základy organizace veřejné správy najdeme v samotné Ústavě, a to zejména v hlavě třetí, která upravuje moc výkonnou a hlavě sedmé, která upravuje územní samosprávu. V hlavě třetí je zakotveno postavení vlády, ministerstev a jiných správních úřadů, kteří patří mezi jedny

¹ SLÁDEČEK, Vladimír. *Obecné správní právo*. 3. vydání. Praha: ASPI Wolters Kluwer, 2013, s. 23

² HORZINKOVÁ, Eva, NOVOTNÝ, Vladimír. *Základy organizace veřejné správy v ČR*. 2., upr. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2010, s. 13

³ HENDRYCH Dušan a kol. *Správní věda. Teorie veřejné správy*. 4. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2014. s. 138

z vykonavatelů státní správy v ČR.⁴ Pravomoc a působnost jednotlivých ministerstev je pak upravena kompetenčním zákonem.⁵ Na druhou stranu hlava sedmá upravuje základy organizace územní samosprávy, a to zejména v čl. 99 a čl. 100 odst. 3.⁶ Další zakotvení organizace veřejné správy můžeme najít v nejrůznějších zákonech jako například v již zmiňovaném kompetenčním zákoně,⁷ v zákonech o komorách⁸, o obcích⁹, o krajích,¹⁰ o hlavním městě Praze,¹¹ o ochraně osobních údajů a dalších¹².

Organizace veřejné správy je koncipována typově jako institucionální čili jako systém orgánů, a druhově jako formální, jež se vyznačuje relativně pevnou hierarchickou strukturou.¹³ Tato struktura v sobě zahrnuje systém subjektů a vykonavatelů veřejné správy, který zabezpečuje fungování veřejné správy v ČR. Pro organizaci veřejné správy jsou taktéž důležité právní principy, na kterých je založeno její uspořádání a fungování. Základní význam mají zejména principy, které vychází z územních a věcných hledisek. Ty rozdělují působnost správních orgánů podle toho, zda je veškerá nebo převážná část správní agendy soustředěna v určitém územním celku do jednoho správního úřadu, nebo naopak podle obsahové stejnorodosti a příbuznosti správní agendy. Mezi další principy, jimiž je organizace veřejné správy ovládána, můžeme řadit princip centralizace, decentralizace, koncentrace, dekoncentrace, princip monokratický a kolegiální či princip volební a jmenovací.¹⁴

1.1.1 Subjekty veřejné správy

Subjekt je jedním z výchozích pojmů organizace veřejné správy. Je jím ten, kdo disponuje veřejnými právy a povinnostmi a zároveň nese odpovědnost z toho vyplývající.¹⁵ Subjekty veřejné správy můžeme dělit na ty, kteří vykonávají veřejnou správu, a ty, vůči kterým je veřejná správa vykonávána, což jsou fyzické a právnické osoby.¹⁶ Dle teorie správního práva řadíme mezi subjekty veřejné správy, tedy ty, kteří veřejnou správu vykonávají, **stát a jiné subjekty**, kterými jsou nejčastěji veřejnoprávní korporace. Toto rozlišení subjektů vychází

⁴ HENDRYCH Dušan a kol. *Správní věda. Teorie veřejné správy*. 4. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2014, s. 131

⁵ Zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy ČR (dále jen „kompetenční zákon“)

⁶ Čl. 99 a čl. 100 odst. 3 zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, v platném znění (dále jen „Ústava“)

⁷ Zákon č. 2/1969 Sb., kompetenční zákon

⁸ Např. Advokátní komora – zákon č. 85/1996 Sb., o advokacii

⁹ Zákon č. 128/2000 Sb., obecní zřízení, ve znění pozdějších předpisů

¹⁰ Zákon č. 129/2000 Sb., krajské zřízení, ve znění pozdějších předpisů

¹¹ Zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů

¹² Zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, ve znění pozdějších předpisů

¹³ HENDRYCH, Dušan a kol. *Správní právo. Obecná část*. 9. vydání. Praha: C. H. BECK, 2016, s. 63

¹⁴ PRŮCHA, Petr. *Správní právo. Obecná část*. 8. vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2012, s. 163

¹⁵ SLÁDEČEK, Vladimír. *Obecné správní právo*. 3. vydání. Praha: ASPI Wolters Kluwer, 2013

¹⁶ BENEŠ, Roman. *Subjekty správního práva, orgány státní správy* [online]. E-polis.cz, 25. června 2004. [cit. 5. března 2017]. Dostupné na <<http://www.e-polis.cz/clanek/subjekty-spravniho-prava-organy-statni-spravy.html>>

zejména z dělení veřejné správy na státní správu, která je vykonávána státem, a zbývající veřejnou správu,¹⁷ která je vykonávána jinými subjekty.

Stát je považován za originální a nejdůležitější subjekt veřejné správy. Je právnickou osobou, která má znaky jak veřejnoprávní, tak i soukromoprávní korporace. K výkonu veřejné správy využívá svých orgánů a organizačních složek, na které deleguje pravomoci, a které za něj jednají. I přes to je stát nositelem práv a povinností z takového jednání vzniklých a zároveň nese i odpovědnost za jednání svých orgánů.¹⁸

Nejčastějšími subjekty veřejné správy jsou **veřejnoprávní korporace**. Tento pojem je zakotven v Ústavě v souvislosti s územní samosprávou.¹⁹ Jedná se o zvláštní druh korporace, která plní úkoly veřejného charakteru. Kromě veřejnoprávních korporací můžeme mezi další subjekty veřejné správy zařadit veřejné ústavy, veřejné podniky, státní fondy nebo právnické osoby veřejného práva.²⁰

1.1.2 Vykonavatelé veřejné správy

Vykonavatelé veřejné správy jsou relativně samostatnou organizační jednotkou, která je částí subsystému spadající do systému veřejné správy jako celku.²¹ Za tyto vykonavatele jsou považovány orgány, které jednají jménem subjektu veřejné správy. Jedná se zejména o orgány státní správy (označované jako správní úřady) a orgány samosprávných veřejnoprávních korporací či fyzické osoby pověřené výkon veřejné správy. Vykonavatele státní správy dále dle teorie správního práva dělíme na *přímé a nepřímé*.

Mezi **přímé vykonavatele** řadíme především ministerstva a jiné správní úřady, které jsou podle zákona č. 219/2000 Sb., *o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích* označovány za tzv. organizační složky státu.^{22 23}

Ministerstva jsou ústředním správním úřadem s celostátní územní a dílčí věcnou působností. U ministerstev se uplatňuje monokratický princip, což znamená, že v čele jednotlivých ministerstev stojí ministr, který je řídí a je odpovědný za jeho činnost. Stejně jako ministerstva jsou i **jiné ústřední správní úřady** upraveny zákonem č. 2/1969 Sb., *o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky*, v platném

¹⁷ Zbývající veřejnou správu dále můžeme dělit na samosprávu a ostatní veřejnou správu.

¹⁸ SLÁDEČEK, Vladimír. *Obecné správní právo*. 3. vydání. Praha: ASPI Wolters Kluwer, 2013, s. 255 - 256

¹⁹ Čl. 101 odst. 3 Ústavy

²⁰ SLÁDEČEK, Vladimír. *Obecné správní právo*. 3. vydání. Praha: ASPI Wolters Kluwer, 2013, s. 256 - 257

²¹ GADASOVÁ, Dalimila, POLIÁN, Milan. *Správní právo: obecná část - právní základ veřejné správy*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2000. s. 8

²² SLÁDEČEK, Vladimír. *Obecné správní právo*. 3. vydání. Praha: ASPI Wolters Kluwer, 2013, s. 262

²³ § 1 zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění pozdějších předpisů

znění. Mezi jiné ústřední orgány státní správy řadíme například Národní bezpečnostní úřad, Úřad průmyslového vlastnictví, Český statistický úřad a další, což jsou úřady s celostátní působností a jsou řízené vládou. Dalšími přímými vykonavateli státní správy jsou **správní úřady řízené ministerstvy**. Jedná se taktéž o správní úřady s celostátní působností, ale plní spíše kontrolní funkci v jednotlivých oblastech jako například na úseku celnictví, daní a poplatků, školství, sociálního zabezpečení či ochrany životního prostředí. Jmenovitě můžeme zmínit Českou obchodní inspekci, Českou správu sociálního zabezpečení nebo Českou školní inspekci.²⁴

Oproti těmto přímým vykonavatelům s celostátní působností existují i přímý vykonavatelé s omezenou územní působností tzv. **územní odborné správní úřady**. Ty jsou obvykle označovány také jako vertikálně dekoncentrované orgány státní správy. V některých případech je organizace těchto odborných úřadů dvoustupňová jako například u finanční správy, kde na krajské úrovni jsou finanční ředitelství a na obecní úrovni finanční úřady. Dalším typickým příkladem tohoto úřadu může být celní či báňská správa.²⁵

Pokud tak stanoví zákon, mohou být taktéž přímými vykonavateli **veřejné ozbrojené nebo veřejné neozbrojené sbory**, které uskutečňují výkon státní správy především ve věcech správního dozoru, a to za pomoci příslušníků těchto sborů, jimž zákon stanovuje jejich práva a povinnosti. Příkladem ozbrojeného veřejného sboru je Policie České republiky,²⁶ neozbrojeného veřejného sboru pak Správa požární ochrany.

V neposlední řadě spadají do skupiny přímých vykonavatelů i **nezávislé správní úřady**. Přestože jsou jako organizační složka státu financovány ze státního rozpočtu, nejsou tyto správní úřady odpovědné žádnému úřadu v organizační soustavě státní správy. Jejich působnost spočívá v dozorčí činnosti s možností ukládat sankce, pokud jde o ochranu práv občanů nebo provozování rozhlasových a televizních zařízení. Příkladem takových orgánů jsou Úřad pro ochranu osobních údajů a Rada České republiky pro rozhlasové a televizní vysílání.²⁷

Mezi ne úplně typické přímé vykonavatele státní správy patří vláda a prezident. **Vláda** plní v rámci veřejné správy především funkci řídicí a normotvornou. Svou řídicí funkci uplatňuje jen vůči podřízeným vykonavatelům státní správy, kdežto činnost nepodřízených

²⁴ HENDRYCH Dušan a kol. *Správní věda. Teorie veřejné správy*. 4. Vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2014. s. 138 - 140

²⁵ HENDRYCH, Dušan a kol. *Správní právo. Obecná část*. 9. vydání. Praha: C. H. BECK, 2016, s. 82

²⁶ Veřejným ozbrojeným sborem není armáda, jelikož výkon státní správy zde zabezpečuje přímo ministerstvo obrany.

²⁷ HENDRYCH Dušan a kol. *Správní věda. Teorie veřejné správy*. 4. Vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2014, s. 140 - 141

subjektů může pouze regulovat, a to především formou vydávání nařízení. Ačkoliv se na první pohled **hlava státu** nejeví jako přímý vykonavatel státní správy, najdeme v našem právním řádu několik ustanovení, které dokazují opak. Jedním z příkladů, kdy prezident působí jako správní orgán je udělování souhlasu k žádosti občana vstoupit do ozbrojených sil cizího státu dle zákona č. 585/2004 Sb., branný zákon. Tento souhlas má povahu správního rozhodnutí.²⁸

Nepřímými vykonavateli státní správy jsou orgány subjektů veřejné správy odlišné od státu. Těmto orgánům byl na základě zákona svěřen výkon státní správy spočívající v jeho přenesení či propůjčení. Nejdůležitější formou této delegace výkonu státní správy na jiný subjekt je přenesená působnost vykonávána orgány obcí a krajů jako územních samosprávných celků. Tato přenesená působnost může být delegována toliko na základě zákona, což vyplývá z čl. 105 Ústavy, a zároveň tento zákon vymezí její rozsah. Výkon této působnosti je pak svěřen obecním úřadům všech tří typů, krajským úřadům či zvláštním orgánům obcí a krajů, a to v rozsahu, který stanoví zákon.²⁹ Jestliže tedy dojde ke svěřeni výkonu státní správy obci, stává se z jejího území správní obvod.³⁰

Dalším nepřímým vykonavatelem státní správy jsou **fyzické nebo právnické osoby**. Pokud hovoříme o delegaci výkonu státní správy, máme v tomto případě na mysli její propůjčení, a to taktéž na základě zákona. Tento výkon státní správy bude mít povahu zejména správního dozoru a vydávání správních aktů sankční povahy. Jedním z příkladů takové fyzické osoby, na níž je delegován výkon státní správy, je lesní stráž³¹, která má postavení úřední osoby. Takové veřejné strážní je svěřen dozor nad dodržováním právních předpisů v určité oblasti státní správy, který souvisí i s ukládáním a vybíráním blokových pokut za spáchání přestupků. Příkladem právnické osoby, jíž byl propůjčen výkon státní správy, je nejtypičtěji STK.³²

²⁸ SLÁDEČEK, Vladimír. *Obecné správní právo*. 3. vydání. Praha: ASPI Wolters Kluwer, 2013, s. 282

²⁹ Takovými zvláštními orgány obce mohou být např. komise pro ochranu životního prostředí nebo komise k projednávání přestupků.

³⁰ HENDRYCH, Dušan a kol. *Správní právo. Obecná část*. 9. vydání. Praha: C. H. BECK, 2016, s. 82

³¹ Zákon č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

³² HORZINKOVÁ, Eva, NOVOTNÝ, Vladimír. *Základy organizace veřejné správy v ČR*. 2., upr. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2010, s. 54 -55

2 Správní úřady

2.1 Pojem a charakteristika

Správní úřad je v současnosti chápán jako základní a hlavní vykonavatel státní správy. Jedná se o ohraničenou organizační jednotku státu zřízenou zákonem, které zákon svěřuje působnost v oblasti státní správy, a která vystupuje navenek prostřednictvím svých správních orgánů. Správní úřady jsou přímými vykonavateli státní správy, na rozdíl od případů, kdy zákon svěřuje výkon státní správy orgánům subjektů odlišných od státu.^{33 34} Jelikož správní úřady jednají za stát, stát je ten, který je z jejich jednání odpovědný. Jedním ze základních znaků správního úřadu je tedy absence právní subjektivity, jíž je nadán pouze subjekt (stát).

V souvislosti s čl. 79 Ústavy se správními úřady rozumí pouze státní orgány, které vykonávají pravomoc a působnost v rámci státní správy, a to s ohledem na to, že jsou tyto úřady institucionálně součástí moci výkonné³⁵ dle hlavy III. a jsou podřízeny vládě, jakožto vrcholnému orgánu moci výkonné.³⁶ Proto, aby určitá instituce mohla existovat jako správní úřad, musí být jako správní úřad zřízena zákonem, tedy měla by být jako správní úřad zákonem označena, a tím je zařazena do moci výkonné.³⁷ Ústava nezná jiné správní úřady než ty podle čl. 79.³⁸

Každý správní úřad má stanovenou svou pravomoc a působnost. Působnost je správnímu úřadu stanovena zákonem jako souhrn osobních a věcných prostředků sloužících k výkonu určitého vymezeného úseku veřejné správy. S výkonem působnosti souvisí pravomoc, která je především spojena s fyzickou osobou, zejména představitelem správního úřadu, jakožto orgánem státu, a to v rozsahu působnosti, která je přiznána správnímu úřadu.

Dalším atributem správního úřadu je jeho trvalost. Správní úřad existuje přes jakékoliv personální změny v jeho vedení či organizační struktuře. Atribut trvalosti vyplývá zejména ze skutečnosti, že nezáleží na tom, která konkrétní osoba činí úkony v rámci působnosti správního úřadu, pokud tyto úkony činí jako orgán či zástupce tohoto úřadu.³⁹

³³ V takovém případě se jedná o nepřímý výkon státní správy dle čl. 105 Ústavy, podle nějž lze „výkon státní správy lze svěřit orgánům samosprávy jen tehdy, stanoví-li to zákon.“

³⁴ KOPECKÝ, Martin. In PICHTR, Jan (ed). *Zákon o státní službě. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2015, s. 18 (§ 3 zákona o státní službě)

³⁵ Součástí moci výkonné jsou prezident republiky (čl. 54 – 66 Ústavy), vláda (čl. 67-79 Ústavy) a státní zastupitelství (čl. 80 Ústavy).

³⁶ Čl. 67 odst. 1 Ústavy

³⁷ Čl. 79 odst. 1 Ústavy „*Ministerstva a jiné správní úřady lze zřídit a jejich působnost stanovit zákonem*“

³⁸ POUPEROVÁ, Olga. "Nezávislé správní úřady". *Správní právo*, 2014, roč. 47, č. 4, s. 214-215

³⁹ HENDRYCH, Dušan a kol. *Správní právo. Obecná část*. 9. vydání. Praha: C. H. BECK, 2016. s. 66

Při výkonu státní správy jsou správní úřady zpravidla územně dekoncentrovány, čímž je vytvářeno více správních úřadů téhož druhu, které vykonávají svou působnost každý na jiném území. Výjimkou jsou ústřední správní úřady, které jsou zakotveny v kompetenčním zákoně.⁴⁰ Jedná se o správní úřady s celostátní územní působností, které mají vrcholné postavení v rámci státní správy na daném věcném úseku a jsou za ústřední správní úřady v zákoně označeny.⁴¹ Od ministerstev se liší například tím, že v jejich čele není člen vlády, ale osoba jmenovaná vládou nebo prezidentem republiky na návrh vlády či Senátu. Na rozdíl od ministerstev jsou ústřední správní úřady jak monokratické, tak i kolegiální, a to v závislosti na tom, zda je orgánem, který řídí správní úřad jedna fyzická osoba nebo sbor více osob. Jako příklad monokratického správního úřadu lze uvést Český statistický úřad.⁴² Naopak Rada pro rozhlasové a televizní vysílání je typickým kolegiálním správním úřadem.⁴³

2.2 Působnost správního úřadu

Působnost patří společně s pravomocí k základním atributům správního úřadu. Jejich stanovení vymezuje správnímu úřadu místo v systému veřejné správy.⁴⁴ Působností se rozumí zákonem vymezená oblast, v jejímž rámci uplatňuje správní úřad svoji pravomoc.⁴⁵ Jinými slovy je to právem přiznaný druh, předmět, obsah a rozsah správní činnosti, za jehož realizaci správní úřad odpovídá. Má aspekt věcný, územní a osobní.⁴⁶ Působnost správního úřadu musí být stanovena zákonem.⁴⁷ Z toho důvodu ji není možné např. dohodou přenést na jiný správní úřad.⁴⁸ Působnost zpravidla upravují kompetenční normy. Tyto normy stanovují správnímu úřadu jednotlivé úkoly, činnosti, práva a povinnosti k uskutečňování těchto úkolů.⁴⁹ V takovém případě hovoříme o působnosti dílčí. Jejím opakem je pak všeobecná působnost

⁴⁰ Zákon č. 2/1969 Sb., kompetenční zákon. Zde zákon ještě používá zastaralý pojem „orgán státní správy“ resp. „ústřední orgán státní správy“, který měl být po účinnosti Ústavy nahrazen vhodnějším pojem „ústřední správní úřad“, avšak zákonodárce v tomto ohledu nebyl důsledný.

⁴¹ Novelou kompetenčního zákona č. 319/2016 Sb. se dosavadní počet 13 ústředních správních úřadů rozšířil ještě o další dva, a to Úřad pro dohled nad hospodařením politických stran a politických hnutí a Úřad pro přístup k dopravní infrastruktuře.

⁴² § 3 odst. 2 zákona č. 89/1995 Sb., zákon o státní statistické službě, ve znění pozdějších předpisů

⁴³ § 4 zákona č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů

⁴⁴ POLIÁN, Milan. *Správní úřad*. Praha: Linde, 1997. s. 17

⁴⁵ SLÁDEČEK, Vladimír. *Obecné správní právo*. 3. vydání. Praha: ASPI Wolters Kluwer, 2013, s. 263

⁴⁶ POLIÁN, Milan. *Správní úřad*. Praha: Linde, 1997. s. 17

⁴⁷ Čl. 79 odst. 1 Ústavy

⁴⁸ Nález Ústavního soudu ze dne 9.10.2003, sp. zn. IV. ÚS 150/01.

V tomto nálezu se Ústavní soud zabýval přenesení působnosti v oblasti přiznávání příspěvků za službu zaměstnanců Bezpečnostní informační služby ČR na odbor sociálního zabezpečení Ministerstva vnitra, který měl tento příspěvek zpracovávat, a to na základě ústních dohod.

⁴⁹ GADASOVÁ, Dalimila, POLIÁN, Milan. *Správní právo: obecná část - právní základ veřejné správy*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2000. s. 9

stanovená generální klauzulí, která náleží například vládě. Taktéž může být působnost vymezena negativně. Teorie rozlišuje 3 druhy působnosti: věcnou, územní a osobní

Věcnou působnost lze vymezit jako okruh úkolů, kterými se správní úřad zabývá. Tato působnost může být buď *všeobecná*, zahrnující co nejširší a různorodý okruh úkolů, nebo *dílčí*, která je omezena na určitou specifickou oblast. Příkladem dílčí věcné působnosti může být působnost v oblasti školství, jež je nadáno například Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy.

Územní působnost nám stanovuje, na jakém území může příslušný správní úřad svou činnost vykonávat, a kde mu z této činnosti plyne odpovědnost. Rozlišujeme územní působnost celostátní a místní. V případě místní územní působnosti vykonává správní úřad svoji působnost na určité části území, které může být shodné s územním či samosprávným členěním státu. Správní úřady s místní územní působností jsou například obecní úřady, naopak celostátní územní působnost mají jednotlivá ministerstva.⁵⁰

Výjimečně se můžeme setkat i s **působností osobní**. Osobní působnost vymezuje okruh osob, na něž dopadá věcná působnost správního úřadu. Její rozsah je zpravidla vymezen územní působností daného úřadu. Příkladem správního úřadu s osobní působností je například Úřad pro mezinárodněprávní ochranu dětí.⁵¹

Podstatou působnosti ve veřejné správě je odpovědnost správního úřadu za úsek veřejné správy, ve kterém tuto působnost vykonává. Z tohoto důvodu je důležité, aby tento úřad svou působnost nepřekračoval nebo ji nepřenášel na jiné subjekty, pokud k tomu přímo není zmocněn.⁵²

2.3 Právomoc správního úřadu

Obecně představuje pravomoc právní prostředky, které jsou svěřené příslušné správnímu úřadu za účelem uskutečňování jeho funkcí. Jde tedy o jakýsi soubor nástrojů svěřených správnímu úřadu k plnění jeho úkolů (pro výkon působnosti). Stejně jako působnost, je i pravomoc stanovená právním předpisem, a ani ji nelze bez výslovného zákonného zmocnění přenášet na jiné. Mezi nejčastější pravomoci patří zejména vydávání abstraktních či konkrétních správních aktů, uzavírání veřejnoprávních smluv nebo vydávání opatření obecné povahy. Některé správní úřady jsou taktéž nadány pravomocí provádět výkon správního

⁵⁰ SLÁDEČEK, Vladimír. *Obecné správní právo*. 3. vydání. Praha: ASPI Wolters Kluwer, 2013, s. 264

⁵¹ HORZINKOVÁ, Eva, NOVOTNÝ, Vladimír. *Základy organizace veřejné správy v ČR*. 2., upr. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2010. s. 30

⁵² GADASOVÁ, Dalimila, POLIÁN, Milan. *Správní právo: obecná část - právní základ veřejné správy*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2000. s. 8

rozhodnutí a vykonávat správní dozor.⁵³ Správní úřady zpravidla nemívají všechny výše uvedené složky pravomoci, ale jen některé z nich.⁵⁴

⁵³ Tamtéž, ... s. 10

⁵⁴ SLÁDEČEK, Vladimír. *Obecné správní právo*. 3. vydání. Praha: ASPI Wolters Kluwer, 2013, s. 264

3 Současné pojetí správního úřadu

3.1 Pojetí správního úřadu dle učebnic obecného správního práva

V učebnicích obecného správního práva autoři zpravidla vymezují správní úřad ve třech pojetích. Tím prvním a zároveň asi nejvíce upřednostňovaným je *institucionální pojetí*, v němž se správní úřad chápe jako navenek ohraničená organizační jednotka se zákonem stanovenou věcnou a územní působností, která vystupuje vůči veřejnosti prostřednictvím svých orgánů či zástupců.⁵⁵ Jedná se o instituce tvořící základ organizace veřejné správy. Pomyslně si lze představit správní úřad jako jakousi budovu, která nese určité označení (např. finanční úřad) a vnitřně se člení na další organizační jednotky (odborné, oddělení). Tento úřad pak vystupuje vůči veřejnosti nejrozličnějšími právními akty, které nesou přímo jeho označení (název).⁵⁶

Dalším pojetím dle teorie je *funkční pojetí*. To chápe správní úřad jako zákonem ohraničený okruh specifických záležitostí, které jsou přiřazeny nějaké organizační jednotce nebo přímo orgánu jako jejich působnost, která je vykonávána fyzickými osobami.⁵⁷ Pokud bychom toto pojetí měli znovu aplikovat na naši budovu, nejednalo by se o budovu jako instituci, ale o agendu, která byla tomuto úřadu svěřena, a kterou bude pomocí svých zaměstnanců vykonávat, přičemž tato agenda může být svěřena více správním úřadům. Jde tedy o to, v jaké věci a kde je oprávněn správní úřad rozhodovat. Například funkci orgánu ochrany životního prostředí plní hned několik správních úřadů, mezi něž patří obecní úřady, krajské úřady nebo Česká inspekce životního prostředí.⁵⁸

Posledním pojetím správního úřadu dle teorie je tzv. *pojetí pomocného útvaru*. Zde se úřad chápe jako určitý soubor osob, který byl přidělen orgánu, aby mu pomáhal s výkonem jeho funkce. Pro toto pojetí úřadu je charakteristické, že nedisponuje žádnou vlastní pravomocí ani působností, a tudíž nemůže vydávat žádné právní akty. Příkladem úřadu v tomto pojetí je například Kancelář prezidenta republiky.⁵⁹

3.2 Pojetí správního úřadu dle jiných autorů teorie

Tři základní pojetí správního úřadu, jak jsou uváděna v učebnicích obecného správního práva, jsou spíše teoretického rázu a dle mého názoru, ne všechny reflektují současné pojetí

⁵⁵ HENDRYCH, Dušan a kol. *Správní právo. Obecná část*. 9. vydání. Praha: C. H. BECK, 2016, s. 67

⁵⁶ SLÁDEČEK, Vladimír. *Obecné správní právo*. 3. vydání. Praha: ASPI Wolters Kluwer, 2013, s. 263

⁵⁷ HENDRYCH, Dušan a kol. *Správní právo. Obecná část*. 9. vydání. Praha: C. H. BECK, 2016, s. 67

⁵⁸ § 75 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů

⁵⁹ HENDRYCH, Dušan a kol. *Správní právo. Obecná část*. 9. vydání. Praha: C. H. BECK, 2016, s. 67

správního úřadu, a to zejména s ohledem na narůstající potřebu rozlišení správního úřadu a správního orgánu, kterým se zabývám ve čtvrté kapitole této práce. Například O. Pouperová považuje trojí pojetí správního úřadu za překonané, jelikož v současné době dle jejího názoru toto vymezení spíše odpovídá termínu *správní orgán*, tak jak je definuje správní řád⁶⁰ nebo soudní řád správní,⁶¹ který z hlediska svého materiálního chápání, vyjadřuje určité procesní postavení orgánu.⁶² Autorka vnímá správní úřad čistě ve formálním pojetí, tak jak jej vymezila Ústava v čl. 79, o kterém bude řeč v následující podkapitole.⁶³ Stejný názor má i M. Kopecký, který se taktéž ztotožňuje s „organizačním“ (institucionálním) pojetím dle Ústavy.⁶⁴

3.3 Pojetí správního úřadu dle Ústavy

Ústava České republiky znovu zavedla do českého právního řádu obecný pojem správní úřad. Ústava sice tento pojem nijak nedefinovala, nicméně nastínila alespoň jeho pojetí. Správní úřad je tedy dle čl. 79 odst. 1 Ústavy chápán ve smyslu institucionálním, tj. úřadu jako organizační jednotky. Čl. 79 odst. 1 Ústavy uvádí: „*Ministerstva a jiné správní úřady lze zřídit a jejich působnost stanovit pouze zákonem.*“ V tomto ustanovení Ústava jednoznačně stanovuje, že působnost vymezuje pro jednotlivé správní úřady zákon. Z čehož vyplývá, že působnost je spojována se správním úřadem, jakož to organizační jednotkou, a nikoliv s výkonem určité funkce úřadu. Ústava dále umožňuje správním úřadům vydávat právní předpisy, a to na základě čl. 79 odst. 3 Ústavy, kde se hovoří o sekundární normotvorbě správních úřadů: „*Ministerstva, jiné správní úřady a orgány územní samosprávy mohou na základě a v mezích zákona vydávat právní předpisy, jsou-li k tomu zákonem výslovně zmocněny.*“ Obecně jsou pravomocí nadány přímo správní orgány v rámci organizační struktury správního úřadu. Tato sekundární normotvorba je jednou z pravomocí, která náleží správnímu úřadu jako takovému, a nikoliv správním orgánům v rámci organizační struktury správního úřadu. Na rozdíl od vlády, které je tato pravomoc svěřena formou generálního

⁶⁰ Dle § 1 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) se správním orgánem rozumí „*orgány moci výkonné, orgány územně samosprávných celků a jiné orgány nebo také fyzické a právnické osoby, pokud vykonávají působnost v oblasti veřejné správy.*“

⁶¹ Dle § 4 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „soudní řád správní“) se správním orgánem rozumí „*orgán moci výkonné, orgán územně samosprávného celku, jakož i fyzickou nebo právnickou osobou nebo jiným orgánem pokud jim bylo svěřeno rozhodování o právech a povinnostech fyzických a právnických osob v oblasti veřejné správy.*“

⁶² POUPEROVÁ, Olga. "Nezávislé správní úřady". *Správní právo*, 2014, roč. 47, č. 4, s. 214-215

⁶³ POUPEROVÁ, Olga. Ústřední správní úřady – formální nebo materiální pojetí?. *Právník č. 1/2013*, s. 71

⁶⁴ KOPECKÝ, Martin. K institutu pracovišť a jiných územních útvarů správních úřadů. *Správní právo*, 2013, roč. 46, č. 2, s. 88-96.

zmocnění⁶⁵, zmocnění subjektů vymezených v čl. 79 odst. 3 je dáno zákonem, a má povahu zmocnění speciálního.

Platná Ústava sice nahradila dřívější označování správního úřadu jako „orgán státní správy“, ale nepodařilo se jí odstranit některé problémy související s používáním pojmů orgán a úřad v legislativě. Velký nedostatek vidím zejména v tom, že zákonodárce po přijetí Ústavy nesjednotil terminologii, a tak se v některých právních předpisech stále objevují zastaralé pojmy, které jsou bez znalosti jejich výkladu matoucí.

⁶⁵ Čl. 78 Ústavy

4 Správní úřad vs. Správní orgán

4.1 Historický průřez pojmu správní úřad

Termín *správní úřad* se objevil již v prvorepublikové úpravě a byl později rehabilitován. Pojem úřad byl dříve tradičně používán jako vyjádření určité funkce, např. úřad prezidenta, hejtmána nebo soudce. Toto tradiční označení můžeme najít i současné legislativně. Jako jeden z příkladů lze uvést stavební úřad, který není správním úřadem jako takovým, ale pouhým organizačním útvarem správního úřadu, kterým je v daném případě obecní či krajský úřad.⁶⁶ Termín správní úřad je v současné době pojem ústavním (čl. 79 Ústavy). V rámci svého historického vývoje mu terminologicky dříve předcházel pojem *úřad veřejný, orgán státní správy* či *správní orgán*.⁶⁷

Úřad veřejný, jak ho uvádí J. Hoetzel ve Slovníku veřejného práva československého, je určitým komplexem státních agend, které obstarávají fyzické osoby u úřadu ustanovené. Takové osoby jsou pouze orgány státu či jiného subjektu veřejné správy. Ani úřady ani osoby je tvořící nejsou samostatnými subjekty úřední moci, tím je převážně stát nebo jiný subjekt veřejné správy. Autor taktéž vylučuje, že předpokladem toho, aby nějaká instituce byla úřadem, je výkon vrchnostenské pravomoci. Jako příklad uvádí Kancelář prezidenta republiky či tehdejší ministerstvo propagandy. Ani jeden z nich nemá vrchnostenskou pravomoc, ale přesto úřadem jsou. Ve slovníku se dále hovoří o ne moc obvyklém užívání termínu „úřad“ v souvislosti se zákonodárnými sbory či samosprávnými svazy, ačkoliv se podle názoru autora J. Hoetzela jedná významově o totéž. Dle názoru autora slovníku samosprávné sbory nemohou být úřady jen proto, že obstarávají státní záležitosti na základě veřejnoprávních služebních povinností.⁶⁸ V současnosti je tato problematika již překonána, a to paralelním užíváním pojmů „správní úřad“ a „správní orgán“. Při používání však nejsou tyto dva pojmy vždy jasně a zřetelně odlišeny, ba troufám si říct, že jsou velmi často zaměňovány, nebo je dokonce správní úřad považován za synonymum správního orgánu. Základní rozlišení těchto pojmů se pokusím nastínit v následujících podkapitolách. Taktéž se pokusím zdůvodnit proč je jejich rozlišování důležité a kde záměna těchto termínů působí problémy.

⁶⁶ Tamtéž, ... s. 200 - 201

⁶⁷ SLÁDEČEK, Vladimír. *Obecné správní právo*. 3. vydání. Praha: ASPI Wolters Kluwer, 2013, s. 263

⁶⁸ HOETZEL, Jiří. Úřad veřejný. In: *Slovník veřejného práva československého*. Praha: Eurolex Bohemia, reprint 2000, s. 100 -101.

4.2 Správní úřad a správní orgán v současné nauce

Problematiku rozlišování pojmů správní úřad (někdy také označovaný starším pojmem *orgán státní správy*) a správní orgán (někdy také *orgánu veřejné správy*) nalezneme dnes snad v každé učebnici správního práva. Tyto pojmy jsou v literatuře používány v různých pojetích, avšak běžně se významově liší od toho, jak jsou používány v právních předpisech. I samotní autoři učebnic správního práva se ve výkladu těchto pojmů rozcházejí.

P. Průcha k pojmu **správního orgánu** uvádí: „*Stát a zpravidla i veřejnoprávní korporace realizují své postavení ve veřejné správě navenek prostřednictvím svých orgánů tzv. správních orgánů, ... Správní orgány jsou tak jednak součástí organizace státu, jednak součástí organizace veřejnoprávních korporací. Z organizačního hlediska je každý správní orgán relativně samostatnou organizační jednotkou ve veřejné správě, systémově však vždy začleněn do příslušného organizačního subsystému organizace veřejné správy a jeho prostřednictvím pak do organizace veřejné správy jako celé organizační soustavy.*“⁶⁹ Průcha dále rozlišuje správní orgány na správní *orgán úředního typu*, k nimž patří převážná část orgánů státní správy, jakožto vykonavatelů státní správy, a správní *orgány neúředního typu*, k nimž řadí převážně orgány samosprávy. Jako o **správních úřadech** hovoří primárně o správních úřadech úředního typu, „*nicméně správní úřady přicházejí v úvahu i v podmínkách samosprávy, a tady ponejvíc v podmínkách územní samosprávy.*“ Rozhodující hledisko pro rozlišení, zda je správní orgán i na úrovni samosprávy zároveň správním úřadem, opírá o čl. 79 odst. 1 Ústavy, kde je stanoveno, že „...správní úřady lze zřídit a jejich působnost stanovit pouze zákonem.“⁷⁰ Pokud tedy byl „samosprávný“ správní úřad zřízen zákonem a zákonem byla stanovena jeho působnost, jedná se podle něj o správní úřad.⁷¹

V. Sládeček připouští, že termín **správní orgán** může být obsahově chápán odlišně, někdy jako orgán státní správy a někdy jako orgán veřejné správy, a to s ohledem na jeho použití jako legislativní zkratky.⁷² On sám spíše používá pojem orgán veřejné správy, který zahrnuje „*jak státní orgán vykonávající přímou státní správu, tak jiný, zpravidla nestátní subjekt nadaný samosprávou či pověřený výkonem státní správy*“. Stejně jako P. Průcha hovoří o orgánu státní správy jako o přímém vykonavateli státní správy. Naopak **správní**

⁶⁹ PRŮCHA, Petr. *Správní právo. Obecná část*. 8. vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2012, s. 162 - 163

⁷⁰ Čl. 79 odst. 1 Ústavy

⁷¹ Tuto podmínku by tedy bez okolků splňovaly všechny obecní úřady, krajské úřady či magistráty. Srov. PRŮCHA, Petr. *Správní právo. Obecná část*. 8. vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2012, s. 128 -129

⁷² SLÁDEČEK, Vladimír. *Obecné správní právo*. 3. vydání. Praha: ASPI Wolters Kluwer, 2013, s. 25

úřad označuje za základního vykonavatele veřejné správy, nikoliv tedy primárně státní správy jako P. Průcha.⁷³

V učebnici obecného správa D. Hendrycha a kolektivu z Právnické fakulty Univerzity Karlovy se o **správním orgánu** píše pouze v souvislosti se správním řádem⁷⁴ a soudním řádem správním⁷⁵. **Správní úřad** D. Hendrych považuje za „*součást moci výkonné, nástrojem, jehož prostřednictvím stát přímo plní své úkoly a funkce,*“ z čehož vyplývá, že správní úřady považuje za přímé vykonavatele státní správy.

Z výše uvedeného vyplývá, že mezi autory neexistuje jednotný názor na vymezení pojmů správní orgán a správní úřad. Autoři se převážně shodují na použití termínu správní úřad v procesním smyslu, zatímco co orgán veřejné správy vnímají ve smyslu hmotněprávním. Avšak oba tyto termíny vyjadřují, že orgán vykonává veřejnou správu, tzn. jak státní správu, tak i samosprávu. Lze je tedy použít v případech, kdy není potřeba rozlišit kdo je nositelem veřejné správy, zejména pokud se jedná o nositele veřejné správy v obecném slova smyslu. Zatímco pojem správní orgán se použije v souvislosti s výkonem veřejné správy, tedy bez ohledu, zda jde o výkon státní správy či samosprávy, pojem správní úřad vyjadřuje, že zde jde výlučně o výkon státní správy.⁷⁶⁷⁷

4.3 Správní úřad a správní orgán v právních předpisech

Správní orgán je v současném právním řádu užíván jako legislativní zkratka pro vykonavatele veřejné správy. S tímto termínem se můžeme setkat zejména ve starších právních předpisech vydaných před účinností Ústavy.

Definici správního orgánu nalezneme § 1 odst. 1 správního řádu. Dle tohoto ustanovení se správním orgánem rozumí *orgány moci výkonné, orgány územně samosprávných celků a jiné orgány nebo také fyzické a právnické osoby, pokud vykonávají působnost v oblasti veřejné správy.*⁷⁸ Je jím tedy každý orgán, který na základě zákona vykonává vrchnostenskou veřejnou správu.⁷⁹ Stejně tak legislativní zkratku *správní orgán* obsahoval i zákon o správním řízení (správní řád) z roku 1967. „(1) Tento zákon se vztahuje na řízení, v němž o právech, právem chráněných zájmech nebo povinnostech občanů a organizací rozhodují v oblasti

⁷³ Tamtéž, ...s. 263

⁷⁴ HENDRYCH, Dušan a kol. *Správní právo. Obecná část*. 9. vydání. Praha: C. H. BECK, 2016, s. 249

⁷⁵ Tamtéž, ... s. 376

⁷⁶ Tudíž toto označení nemůžeme použít v případě, kdy mluvíme o výkonu veřejné správy, jelikož jejím nositelem může být i subjekt odlišný od státu (např. veřejnoprávní korporace).

⁷⁷ POUPEROVÁ, Olga. Ústřední správní úřady – formální nebo materiální pojetí?. *Právník č. 1/2013*, s. 72

⁷⁸ Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád

⁷⁹ Dle O. Pouperové je vrchnostenská správa „*správa, která je vůči adresátům stojícím vně organizace veřejné správy vykonávána mocenskými prostředky z nadřazené pozice*“

ln. POUPEROVÁ, Olga. Ústřední správní úřady – formální nebo materiální pojetí?. *Právník č. 1/2013*, s. 70

*státní správy národní výbory, ministerstva a jiné ústřední orgány státní správy, orgány Slovenské národní rady a jiné orgány státní správy. (2) Podle tohoto zákona postupují také orgány státních organizací, jestliže jim zákon svěřil rozhodování o právech, právem chráněných zájmech nebo povinnostech občanů a organizací v oblasti státní správy. (3) Pokud se dále hovoří o správních orgánech, rozumějí se tím orgány uvedené v odstavcích 1 a 2.*⁸⁰ Jak jde vidět z citovaného ustanovení, správní řád z roku 1967, na rozdíl od současného správního řádu z roku 2004, užíval pojem správní orgán pouze v souvislosti se státní správou, nikoliv tedy v souvislosti s veřejnou správou, jak je tomu teď.

Obdobně jako správní řád, vymezuje tento pojem i soudní řád správní v § 4 odst. 1 písm. a), podle něž je správním orgánem *orgán moci výkonné, orgán územně samosprávného celku, jakož i fyzickou nebo právnickou osobou nebo jiným orgánem pokud jim bylo svěřeno rozhodování o právech a povinnostech fyzických a právnických osob v oblasti veřejné správy.*⁸¹ Tato definice vymezuje správní orgán mnohem úžeji než správní řád a za správní orgán považuje pouze orgán nadaný rozhodovací pravomocí ve veřejné správě na rozdíl od správního řádu, kde je správní orgán nadán výkonem jakékoliv pravomoci ve veřejné správě. Dalším právním předpisem, jenž má upravenou definici správního orgánu je Občanský soudní řád, a to konkrétně v obecných ustanoveních části V. Dle tohoto právního předpisu je správním orgánem *„orgán moci výkonné, orgán územního samosprávného celku, orgán zájmové nebo profesní samosprávy, popřípadě smírčí orgán zřízený podle zvláštního právního předpisu.“* I zde se tedy hovoří o správním orgánu, který svou pravomoc vykonal v rámci veřejné správy.⁸²

Přestože termín **orgán veřejné správy** je termín hmotněprávní a spíše se uplatňuje v literatuře, můžeme ho nalézt i v některých právních předpisech např. v čl. 36 odst. 2 Listiny základních práv a svobod. Zde se o orgánu veřejné správy hovoří v souvislosti s právem na soudní a jinou ochranu, konkrétně tedy právem soudů přezkoumávat rozhodnutí vydaná orgánem veřejné správy, pokud tímto rozhodnutím byla osoba zkrácena na svých právech.⁸³ Jak vyplývá i z výše citovaného ustanovení, pojem orgán veřejné správy je pojem s nejširším obsahovým významem⁸⁴ a použije se zejména tam, kde není podstatné rozlišovat, kdo je subjektem veřejné správy, a zároveň v daném případě není vhodné použití termínu správní orgán ve smyslu, v jakém je užívá správní řád nebo soudní řád správní.

⁸⁰ §1 Zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád)

⁸¹ Zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů

⁸² Zákon č. 99/1963 Sb., Občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů

⁸³ Zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod (dále jen „LZPS“)

⁸⁴ Z čl. 36 odst. 2 LZPS vyplývá, že soudy mohou přezkoumávat rozhodnutí jakéhokoliv orgánu veřejné správy, bez ohledu na to, zda je subjektem stát či např. veřejnoprávní korporace.

Ústava rehabilitovala termín **správní úřad**, který měl být po nabytí její účinnosti používán pouze ve smyslu vykonavatele státní správy.⁸⁵ Před účinností tohoto zákona odpovídal pojmu správní úřad termín *orgán státní správy*, který byl používán jak v institucionálním, tak i funkčním pojetí. To vedlo k častým kompetenčním sporům o to, kdo je oprávněn jednat jménem subjektu veřejné správy.

Ústava zavedla pojem *správní úřady*, jakožto orgány, které jsou součástí moci výkonné a zároveň nejde o vládu ani prezidenta republiky. Ústava v čl. 79 výslovně rozlišuje *ministerstva a jiné správní úřady*.⁸⁶ Zároveň je zde stanovena podmínka zákonného zřízení správního úřadu a zákonné stanovení jeho působnosti. Správními úřady se v souvislosti s čl. 79 Ústavy rozumí pouze státní orgány, které vykonávají pravomoc a působnost v rámci státní správy a jsou zřízeny zákonem. Ústava tedy měla nepřímou novelizací nahradit ustanovení starších právních předpisů obsahující termín *orgán státní správy* a zároveň sjednotit terminologii a výklad těchto pojmů.

4.4 Základní rozdíly těchto pojmů

Základní rozdíl mezi správním úřadem a správním orgánem spočívá v jejich pojetí. Zatímco správní úřad je založen čistě na formálním pojetí,⁸⁷ správní orgán je z pohledu správního řádu i soudního řádu správního chápán materiálně.⁸⁸ Proto, zda bude v konkrétním případě správní úřad zároveň i správním orgánem ve smyslu správního řádu či soudního řádu správního, záleží na povaze konkrétního úkonu, který správní orgán obstarává. V případě, že by orgán vykonával vrchnostenskou správu, byl by zároveň i správním úřadem, avšak pokud by obstarával záležitosti soukromoprávní (například nákup vybavení úřadu) o správní úřad by se nejednalo. Proto například prezident republiky, jakožto vykonavatel veřejné správy, nemůže být správním úřadem. Ze systematiky Ústavy sice vyplývá, že prezident republiky je stejně jako správní úřady součástí hl. III. Ústavy a je tedy i orgánem moci výkonné, ale jeho zakotvení se nachází v části nadepsané „Prezident republiky“, kdež to správní úřady jsou v části nadepsané „Vláda“. Z čehož plyne, že prezident je tedy orgánem jiným než správní úřad.⁸⁹ Prezident republiky však může být v konkrétním případě správním orgánem, pokud vykonává působnost v oblasti veřejné správy, tedy rozhoduje o právech a povinnostech

⁸⁵ Nikoliv tedy pro vykonavatele samosprávy, či ostatní veřejné správy.

⁸⁶ Čl. 79 odst. 1. Ústavy

⁸⁷ Jako organizační struktura, pomocí které je veřejná (státní) správa vykonávána.

⁸⁸ Jako úkoly, které jsou orgánu veřejné správy svěřeny.

⁸⁹ Dle rozsudku NSS ze dne 11.4.2011 č.j. 2 Ans 8/2010, pokud by měl být Úřad prezidenta republiky existovat jako správní úřad, musel by být zřízen zákonem v souladu s čl. 79 odst. 1 Ústavy.

v oblasti veřejné správy.⁹⁰ Příkladem může být udělování souhlasu k žádosti občana vstoupit do ozbrojených sil cizího státu, jak již bylo zmíněno v kapitole první této práce.

Diskutabilní postavení zde má Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových, jenž je považován za správní úřad.⁹¹ Tento úřad je zřízený na základě zákona, je mu zákonem stanovena působnost a je výslovně označen za organizační složku státu. Účelem jeho zřízení je sice správa státního majetku, ale jako takový často vystupuje v soukromoprávních vztazích, kde jakož to účastník má ve vztahu k ostatním subjektům rovné postavení. Tedy v těchto případech není nadán vrchnostenskou pravomocí, ale k plnění svých úkolů využívá čistě prostředky soukromého práva.

Rozlišování správních úřadů a správních orgánů není otázkou pouze teoretickou, ale má i svůj praktický význam. Na rozlišování správních úřadů a správních orgánů je například založeno určení pravomoci rozhodovat některé kompetenční spory dle soudního řádu správního. Nejvyšší správní soud „*rozhoduje kladný nebo záporný kompetenční spor, jehož stranami jsou a) správní úřad a orgán územní zájmové nebo profesní samosprávy, nebo b) orgány územní, zájmové nebo profesní samosprávy navzájem, anebo c) ústřední správní úřady navzájem.*“⁹²

⁹⁰ POUPEROVÁ, Olga. Ústřední správní úřady – formální nebo materiální pojetí? *Právník č. 1/2013*, s. 71

⁹¹ Zákon č. 201/2002 Sb., o Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových, ve znění pozdějších předpisů

⁹² § 97 odst. 1 a odst. 4 soudního řádu správního

5 Problematika pracovišť a jiných útvarů správních úřadů

5.1 Zřízení pracovišť a jiných útvarů správních úřadů

Ústava nám stanovuje, že hlavním městem České republiky je Praha⁹³, avšak o sídlech ministerstev nebo jiných správních úřadů mlčí. Zdálo by se, že Ústava schválně nechává (hlavně v případě ministerstev) v tomto ohledu prostor kompetenčnímu zákonu, ale ani ten sídla nestanovuje. Lze tedy dovozovat, že sídlem ministerstev je Praha, pokud zákon výslovně nestanoví, že je sídlo jiné.⁹⁴ V případě jiných správních úřadů, které nejsou zřízeny kompetenčním zákonem, bývá zpravidla současně se zřízením správního úřadu a stanovením jeho působnosti v zákoně stanoveno i jeho sídlo, přestože to Ústava výslovně nevyžaduje. V některých případech dokonce zákon stanovuje správnímu úřadu pracoviště či jiné útvary (dále jen „pracoviště“ či „územní pracoviště“) s omezenou územní působností.⁹⁵

Příkladem mohou být inspektoráty Státní zemědělské a potravinářské inspekce (dále jen „SZPI“) dle zákona č. 146/2002 Sb., o Státní zemědělské a potravinářské inspekci. Ten označuje SZPI za „správní úřad podřízený Ministerstvu zemědělství“, který tvoří ústřední inspektorát a jemu podřízené inspektoráty. Zákon těmto inspektorátům stanovuje jak sídla, tak i územní působnost pro území jednoho či více krajů.⁹⁶

Pracoviště správních úřadů mohou být zřízena i jinak než zákonem, jak je tomu například v případě územních pracovišť celních úřadů. Generální ředitelství cel a celní úřady, kterých je dle celního zákona 15, a jejichž působnost je stanovena pro území jednotlivých vyšších územně samosprávných celků (s výjimkou Celního úřadu Praha Ruzyně), jsou v zákoně definovány jako správní úřady a organizační složky státu.⁹⁷ Územní pracoviště, která se nenacházejí v sídlech celních úřadů, jsou stanovena na základě zmocnění § 6 odst. 6 celního zákona vyhláškou č. 285/2012 Sb., o územních pracovištích celních úřadů.⁹⁸

Jiným příkladem zřízení územních pracovišť způsobem odlišným od zřízení zákonem nebo prováděcím právním předpisem využívají pro svá územní pracoviště katastrální úřady.

⁹³ Čl. 13 Ústavy

⁹⁴ SLÁDEČEK, Vladimír a kol. *Ústava České republiky: komentář*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 771

⁹⁵ KOPECKÝ, Martin. K institutu pracovišť a jiných územních útvarů správních úřadů. *Správní právo*, 2013, roč. 46, č. 2, s. 89

⁹⁶ § 1 odst. 1 a 2 zákona č. 146/2002 Sb., o Státní zemědělské a potravinářské inspekci, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o SZPI“)

⁹⁷ §1 odst. 2 Zákona č. 17/2012 Sb., o Celní správě České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „celní zákon“)

⁹⁸ KOPECKÝ, Martin. K institutu pracovišť a jiných územních útvarů správních úřadů. *Správní právo*, 2013, roč. 46, č. 2, s. 92

Katastrální úřady, které společně se zeměměřickými a katastrálními inspektoráty považuje zákon č. 356/1992 Sb., o zeměměřických a katastrálních orgánech za „jiné správní úřady pro zeměměřičství a katastr nemovitostí České republiky.“⁹⁹ Zákon počítá s existencí katastrálních pracovišť, které označuje za „vnitřní organizační jednotky katastrálních úřadů podle zvláštního zákona“, avšak zřízení těchto pracovišť je ponecháno na vnitřním organizačním aktu. V tomto případě konkrétně na sdělení Českého úřadu zeměměřického, které se zveřejňuje ve Sbírce zákonů.^{100 101}

5.2 Správní orgán uvnitř správního úřadu

Jak již bylo řečeno výše, podmínkou pro to, aby se určitá instituce stala správním úřadem, je její zákonné zřízení a zákonné stanovení její působnosti. Problém však nastává tehdy, když nejen instituce označená výslovně jako správní úřad, ale i její územní pracoviště či jiné útvary, jsou zřízeny zákonem a zákonem je jim stanovena působnost v oblasti státní správy. V důsledku svěřeni některých kompetencí přímo pracovištím správních úřadů zde dochází k zvláštní situaci, kdy takovéto územní pracoviště je nejen ze své povahy správním orgánem, tak jak jej vymezuje správní řád, ale splňuje i podmínky pro to, aby byl správním úřadem ve smyslu čl. 79 odst. 1 Ústavy.

Příkladem této situace jsou výše zmíněné inspektoráty SZPI. Dle § 1 odst. 6 zákon o SZPI rozhoduje ve správním řízení, jako orgán prvního stupně, inspektorát příslušný podle své územní působnosti. Orgánem, který rozhoduje o odvolání proti rozhodnutí takového inspektorátu je pak ústřední inspektorát SZPI. Z takovéto konstrukce nám vyplývá, že v instituci, která je výslovně za správní úřad označená, ve skutečnosti existují dva stupně správních orgánů, a tedy (jak bylo dovozeno výše) i dva stupně správních úřadů. Pokud by tedy účastník podal odvolání přímo u SZPI (instituce, kterou zákon přímo za správní úřad označuje) a nikoliv u pracoviště, které rozhodnutí vydalo, považovalo by se toto podání za podání učiněné u věcně a místně příslušného orgánu.¹⁰²

Úprava pracovišť a jiných útvarů správních úřadů není v českém právním řádu jednotná. Důvodem takové rozdílnosti v zákonných úpravách je individuální resortní přístup, který má za následek, že některá územní pracoviště jsou považována za pouhou vnitřní organizační jednotkou existujícího správního úřadu, a naopak se někdy organizační jednotka s ohledem na

⁹⁹ § 2 odst. 2 zákona č. 359/1992 Sb., o zeměměřických a katastrálních orgánech, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o katastrálních orgánech“)

¹⁰⁰ § 5 odst. 2 zákona o katastrálních orgánech

¹⁰¹ KOPECKÝ, Martin. K institutu pracovišť a jiných územních útvarů správních úřadů. *Správní právo*, 2013, roč. 46, č. 2, s. 91

¹⁰² Tamtéž, ... s. 94-95

svůj rozsah kompetencí stává sama správním úřadem ve smyslu čl. 79 odst. 1 Ústavy, a to přes to, že ji zákon za správní úřad výslovně neoznačuje. V rámci organizace veřejné správy jsou tak bezdůvodně nerespektována základní společenská pravidla pro vytváření útvarů správních úřadů.¹⁰³

¹⁰³ KOPECKÝ, Martin. K institutu pracovišť a jiných územních útvarů správních úřadů. *Správní právo*, 2013, roč. 46, č. 2, s. 95-96

Závěr

Přestože obecně správní právo je relativně mladé právní odvětví, prochází neustálými změnami a novelami, které se snaží sjednotit právní pojmosloví a vyplnit mezery v právu. Ovšem vzhledem k věcnému rozsahu správního práva a absenci celkové kodifikace je toto spíše Sisyfovská práce. Přesvědčila jsem se o tom i při psaní této bakalářské práce, kdy i něco tak základního, jako je rozlišení pojmů správní úřad a správní orgán, činí ve správním právu velké problémy. Hlavním cílem této bakalářské práce proto bylo objasnění současného pojetí správních úřadů a poukázání na nedostatky v legislativě (ale i v literatuře) s tím související.

Jelikož jsou správní úřady hlavními vykonavateli státní správy, setkáváme se s nimi v běžném životě dnes a denně. Správní úřady jsou tedy důležitou a nedílnou součástí organizace veřejné správy, bez které by byl výkon veřejné (státní) správy jen těžko realizovatelný. Správní úřad je ohraničenou organizační jednotkou státu zřízenou zákonem, které zákon svěřuje působnost v oblasti státní správy, a za jejíž jednání je stát odpovědný. Ačkoliv je správní úřad možné chápat ve třech pojetích, osobně se přikláním k pojetí institucionálním, zejména s ohledem na dikci čl. 79 Ústavy. Dle tohoto ustanovení proto, aby určitá instituce mohla existovat jako správní úřad, musí být jako správní úřad zřízena zákonem a musí jí být zákonem stanovena působnost¹⁰⁴. Dle mého názoru již samotná dikce tohoto ustanovení naznačuje, že správní úřady by měli být vnímány v institucionálním pojetí, a to jako navenek ohraničená organizační jednotka se zákonem stanovenou věcnou a územní působností, která vystupuje vůči veřejnosti prostřednictvím svých orgánů či zástupců¹⁰⁵.

Vnímání správního úřadu v institucionálním pojetí by taktéž mohlo vyřešit zaměňování pojmů správní úřad a správní orgán, i když primárně by mělo dojít ke sjednocení terminologie jak v legislativě, tak i odborné literatuře. K tomuto sjednocení bohužel nedošlo ani po přijetí Ústavy, která jasně používá termín správní úřad a nikoliv orgán státní správy, jak tomu bylo do té doby. Jedním z praktických důvodů proč tyto dva pojmy rozlišovat, je například určení pravomoci při rozhodování některých kompetenčních sporů, kdy posouzení který z věcně příslušných soudů je oprávněn kompetenční spor rozhodnout, znamená nejen průtahy v soudním řízení, ale také další finanční náklady, neboť jak je dobře známo „čas jsou peníze“.

V neposlední řadě mě při psaní této práce zaskočil jakýsi fenomén, který zde vznikl právě kvůli absenci právní úpravy, která by se touto problematikou blíže zabývala. Dekoncentrace správních úřadů je projevem bližšího přístupu veřejnosti ke státní správě. Státní správa je pak

¹⁰⁴ Čl. 79 odst. 1 Ústavy

¹⁰⁵ SLÁDEČEK, Vladimír. *Obecné správní právo*. 3. vydání. Praha: ASPI Wolters Kluwer, 2013, s. 263

na určitém území vykonávána územním pracovištěm daného správního úřadu. Obecně toto pracoviště jsou organizační jednotkou takového správního úřadu. Avšak může nastat situace, kdy tato organizační jednotka naplní znaky správního úřadu, čímž vzniká onen fenomén správního úřadu uvnitř správního úřadu. Dle mého názoru by tato problematika určitě zasloužila pozornost zákonodárců, kteří by měli tento nešvar odstranit. A to ať už přímo doplněním čl. 79 odst. 1 Ústavy o větu *“správními úřady jsou takové úřady, které jsou zákonem za správní úřady výslovně označeny“*, nebo naopak sjednocením postavení územních pracovišť správních úřadů.

Seznam zdrojů a použité literatury

Monografie

1. SLÁDEČEK, Vladimír. *Obecné správní právo*. 3. vydání. Praha: ASPI Wolters Kluwer, 2013. 497 s.
2. HENDRYCH, Dušan a kol. *Správní právo. Obecná část*. 9. vydání. Praha: C. H. BECK, 2016. 570 s.
3. HENDRYCH Dušan a kol. *Správní věda. Teorie veřejné správy*. 4. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2014. 242 s.
4. PRŮCHA, Petr. *Správní právo. Obecná část*. 8. vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2012. 427 s.
5. HORZINKOVÁ, Eva, NOVOTNÝ, Vladimír. *Základy organizace veřejné správy v ČR*. 2., upr. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2010. 233 s.
6. GADASOVÁ, Dalimila, POLIÁN, Milan. *Správní právo: obecná část - právní základ veřejné správy*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2000. 26 s.
7. POLIÁN, Milan. *Správní úřad*. Praha: Linde, 1997. 46 s.

Právní předpisy

1. Zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, v platném znění
2. Zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy ČR
3. Zákon č. 85/1996 Sb., o advokacii, ve znění pozdějších předpisů
4. Zákon č. 128/2000 Sb., obecní zřízení, ve znění pozdějších předpisů
5. Zákon č. 129/2000 Sb., krajské zřízení, ve znění pozdějších předpisů
6. Zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů
7. Zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, ve znění pozdějších předpisů
8. Zákon č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů
9. Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů
10. Zákon č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), ve znění pozdějších předpisů
11. Zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů
12. Zákon č. 99/1963 Sb., Občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů
13. Zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod (dále jen „LZPS“)
14. Zákon č. 201/2002 Sb., o Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových, ve znění pozdějších předpisů
15. Zákon č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů
16. Zákon č. 89/1995 Sb., zákon o státní statistické službě, ve znění pozdějších předpisů

17. Zákon č. 17/2012 Sb., o Celní správě České republiky, ve znění pozdějších předpisů
18. Zákon č. 359/1992 Sb., o zeměměřických a katastrálních orgánech, ve znění pozdějších předpisů
19. Zákon č. 146/2002 Sb., o Státní zemědělské a potravinářské inspekci, ve znění pozdějších předpisů
20. Zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění pozdějších předpisů
21. Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů

Komentáře

1. KOPECKÝ, Martin. In PICHTR, Jan (ed). *Zákon o státní službě. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2015, 984 s.
2. SLÁDEČEK, Vladimír a kol. *Ústava České republiky: komentář*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016, 1301 s.

Odborné články

1. POUPEROVÁ, Olga. Ústřední správní úřady – formální nebo materiální pojetí?. *Právník č. 1/2013*, s. 67 -77
2. POUPEROVÁ, Olga. "Nezávislé správní úřady". *Správní právo*, 2014, roč. 47, č. 4, s. 209-226
3. KOPECKÝ, Martin. K institutu pracovišť a jiných územních útvarů správních úřadů. *Správní právo*, 2013, roč. 46, č. 2, s. 88-96.

Odborné slovníky

1. HOETZEL, J. Úřad veřejný. In: *Slovník veřejného práva československého: Svazek V*. Reprint původního vydání. Praha: Eurolex Bohemia, 2000. 1098 s.

Judikatura

1. Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11.4.2011, sp. zn. 2 Ans 8/2010
2. Nález Ústavního soudu bze dne 9.10.2003, sp. zn. IV. ÚS 150/01

Internetové zdroje

1. BENEŠ, Roman. *Subjekty správního práva, orgány státní správy* [online]. E-polis.cz, 25. června 2004. [cit. 5. března 2017]. Dostupné na <http://www.e-polis.cz/clanek/subjekty-spravniho-prava-organy-statni-spravy.html>

Abstrakt

Bakalářská práce na téma „Správní úřady v současném pojetí“ pojednává o správních úřadech jakožto hlavních vykonavatelích státní správy. Teoretická část je tvořena vymezením základních pojmů důležitých pro zasazení správního úřadu do organizace veřejné správy včetně samotného pojmu správní úřad a jeho historického pojetí. Praktickou část tvoří komparace pojmů správní úřad a správní orgán, jejichž rozlišení je důležité nejen pro objasnění současného pojetí správních úřadů, ale také v otázkách kompetenčních sporů a orgánů, které o nich rozhodují. Dále se v praktické části zaměřuji na postavení pracovišť a jiných útvarů správních úřadů včetně fenoménu správního úřadu uvnitř správního úřadu, tedy instituce nesoucí přímo označení „správní úřad“. Cílem práce je bližší seznámení s tématem, zasazení správních úřadů do organizace veřejné správy, objasnění současného pojetí správních úřadů a rozlišení pojmů správní úřad a správní orgán včetně zdůvodnění, proč je jejich rozlišování důležité z hlediska pojetí správních úřadů.

Abstract

Bachelor thesis about “Administrative agency in contemporary approach” is about administrative agencies as principal executors of administration. Theoretical part is composed of delimitation of basic concepts, that are important for the implementation of the administrative agency in organization of public administration including the concept of the administration itself and its historical concept. Practical part is made of comparison of concepts administrative agency and administrative authority, whose distinction is important not only for clarifying the current concept of administrative agency, but also in the problem of competence disputes and authorities, that decide on them. In the practical part I also focus on the position of workplaces and other units of administrative agencies including the phenomenon of the administrative agency in the administrative agency, in the institutions bearing the designation “administrative agency”. The aim of my work is to get acquainted with the topic, putting administrative authorities into the organization of the public administration, clarifying the present concept of administrative agencies and definition of terms administrative agency and administrative authority, including explanation, why is their distinction important in terms of concepts of administrative agencies.

Klíčová slova

Subjekt veřejné správy, Vykonavatel veřejné správy, Správní úřad, Správní úřad v současném pojetí, Správní orgán, Pravomoc, Působnost

Key words

Subject of public administration, Executor of public administration, Administrative agency, Administrative agency in contemporary approach, Administrative authority, Authority, Scope